

Asperen, 2 oktober 2014

Aan:
Het college van burgemeester en wethouders
gemeente Lingewaal
Postbus 1014
4147 ZG Asperen

Betreft: advies verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Lingewaal 2015

Uw referentie: UIT-14-08897/Z-14-08-08154

Geacht college,

In uw brief verzonden op 9 september j.l., verzocht u bij monde van mevr. drs. M.M.C.Koolen, om uiterlijk op 2 oktober advies uit te brengen over de bovengenoemde verordening Wmo.

Ondanks de beperkte tijd heeft de Wmo-raad zich ingezet om de definitieve verordening met een aantal leden door te nemen en ons advies aan u te formuleren. We spreken onze waardering uit voor het feit dat we tijdig in het voortraject betrokken zijn en onze eerste reacties al hebben kunnen meegeven tijdens de ontwikkeling van het document.

Advies

1. De verordening Wmo zo nodig aan te passen aan het gewijzigde voorstel van de VNG van 16 september j.l.
2. De uitvoeringsregels die uit de verordening Wmo voortkomen in het voortraject te bespreken met de Wmo-raad.
3. De uitvoeringsregels die uit de verordening Wmo voortkomen ter informatie en/of advies voor te leggen aan de Wmo-raad.
4. De uitvoering en uitwerking van de PGB niet teveel te beperken in regels voor inzet van gezinsleden of mensen uit het eigen netwerk binnen dit budget.
5. Bij art. 13.1.b. aan de zin toe te voegen: 'waaronder informele zorg'.
6. Waardering van mantelzorgers aan te sluiten op de behoefte van de doelgroep.
7. In deze verordening een extra lid op te nemen voor het instellen van een onafhankelijke vertrouwenspersoon.
8. Halfjaarlijks een tussen evaluatie af te spreken met vooraf vast te stellen kritische succesfactoren.

Argumentatie

1.1 *Amendementen maken verbeteringen*

Op 16 september heeft de VNG een aangepaste verordening uitgebracht die gemaakt is naar aanleiding van amendementen van de Tweede Kamer. Omdat de verordening zowel regionaal als lokaal vóór deze aanpassingen gemaakt en uitgegeven zijn, kan het nodig zijn de afgesproken aanpassingen te verwerken alvorens de verordening definitief vast te stellen.

2.1 *Van verordening naar uitvoering*

De verordening geeft een richting aan voor de uitvoering van het beleid, waarbij de uitwerking in de uitvoeringsregels de concrete aanwijzingen zullen gaan geven voor de praktijk. De Wmo-raad biedt in de ontwikkeling hiervan haar expertise aan om aan de 'voorkant' mee te denken over de praktische uitwerking.

3.1 *Toetsing effecten voor de burgers*

De uitwerking van de uitvoeringsregels zullen voor burgers die Maatschappelijke ondersteuning nodig hebben effecten met zich meebrengen. De Wmo-raad wil de uitwerking van de uitvoeringsregels toetsen op o.m. toegankelijkheid en keuzevrijheid en zo nodig van haar advies voorzien.

4.1 *Ruimte geven aan de zorgvrager*

In de Wmo wordt op dit moment door diverse burgers in Lingewaal gebruik gemaakt van een PGB waarbij particuliere personen ingezet worden voor een deel of de gehele hulpverlening. Teveel beperking in deze mogelijkheid op voorhand vindt de Wmo-raad niet wenselijk.

5.1 *Belang van informele zorg voor de transformatie*

Voor het welslagen van de transformatie is de inzet van informele zorg van essentieel belang. Zorgorganisaties en zorgverleners zijn al enige jaren gericht op het stimuleren van informele zorg, aanvullende zorg te bieden en de zorg niet over te nemen van de informele zorg. Dit verdient echter in de zorgverlening zeker nog aandacht en extra training aan zorgmedewerkers.

6.1 *Spanningsboog mantelzorg in balans houden*

Mantelzorg is intrinsiek gemotiveerd om de zorg voor de naaste te geven en houdt daarin de eigen grens niet makkelijk in balans. Daarbij kan passende ondersteuning en waardering een belangrijke rol spelen.

Uit onderzoek van Mezzo (Nationaal Mantelzorgpanel, 2013) blijkt dat mantelzorgers de waardering die het mantelzorgcompliment geeft belangrijk te vinden. Gemiddeld maken mantelzorgers per jaar € 1.100,- aan extra kosten. Denk bijvoorbeeld aan reis- en telefoonkosten. Uit onderzoek blijkt dat 50 % van de mantelzorgers zich het meest gewaardeerd zouden voelen door een vast geldbedrag.

7.1 *Zonder verplichting is een onafhankelijke vertrouwenspersoon ook van meerwaarde*

In de wet Jeugdhulp is opgenomen dat er een onafhankelijke vertrouwenspersoon beschikbaar moet zijn. Deze verplichting is niet opgenomen in de wet Wmo, echter zien wij ook bij deze doelgroep de meerwaarde voor een onafhankelijke vertrouwenspersoon. Deze behandelt echt vertrouwelijke kwesties van een zorgvrager waarbij veelal knelpunten in het zorgproces redenen zijn om hiervan gebruik te maken. Naast de vraagverheldering van de klacht, betrekken van het netwerk, inzet tot oplossingsgerichtheid, lotgenotenverbinding zien wij grote meerwaarde in de signaleringsfunctie.

Met de signalen kan de gemeente en zorginstelling haar voordeel doen om het zorgproces of onderdelen daarin te verbeteren. In de bijlage hebben we een uitgebreide beschrijving van de functie toegevoegd.

8.1 *Lerend ontwikkelen*

Met de decentralisaties naar de gemeente beginnen we aan een grote verandering in het sociaal domein waarin binnen de regio met de 10 gemeenten is afgesproken dat we lerend de veranderingen willen bijsturen waar dit nodig blijkt. Een evaluatie na 2 jaar is dan een lange tijd en vraagt om tussentijdse momenten van evaluatie waarop zo nodig gemaakte keuzes bijgestuurd kunnen worden.

Kanttekening

1. De verordening is nodig om het beleid in een juridisch kader te plaatsen met een aantal uitgangspunten voor een richting voor de uitvoering. Voor de uitvoeringsregels (nadere regels) is de bevoegdheid bij het College gelegd die de snelheid kan bevorderen. Anderzijds is er nog veel onduidelijk over de uitwerking van het beleid.

Tot slot, wenst de Wmo-raad de gemeente succes met het definitief afronden van de verordening Maatschappelijke Ondersteuning en de uitwerking in de uitvoeringsregels.

De Wmo-raad blijft met de haar beschikbare kennis en kunde bereid in het meedenken over het veranderproces en een bijdrage te leveren om vanuit de verschillende perspectieven te komen tot een geslaagde transitie van de Wmo in Rivierenland en Lingewaal in het bijzonder.

Met vriendelijke groet,

N.N.J. van Iperen
Voorzitter Wmo-raad Lingewaal

(H. van Drunen, M. Modderkolk, H. van Dijk, E. Sleeuwenhoek en N. van Iperen)

Bijlage: toelichting tot vertrouwenspersoon (blz. 4 en 5 van ons advies)

Bijlage onafhankelijk vertrouwenspersoon, van de website van Zorgbelang Gelderland

In het kader van de Wmo zijn gemeenten verplicht onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning te geven aan alle cliënten van de Wmo, Jeugdwet en participatiewet. Als we kijken naar de functie van onafhankelijke cliëntondersteuner, dan vallen de werkzaamheden uiteen in twee onderdelen:

- 1) *Informatie, advies en ondersteuning van de burger* voorafgaand aan het zorgproces en tijdens het zorgproces wanneer het goed gaat: samen met de cliënt zijn zorgvraag analyseren en met de burger en met zorgaanbieders samen het zorgaanbod samenstellen.

- 2) *Informatie, advies en ondersteuning van de burger* wanneer de burger ‘knelpunten’ ervaart in zijn zorg. Met name in bijlage 4 van de VNG handreiking cliëntondersteuning voor gemeenten (‘bemiddelen en verwijzen ‘en ‘hulp bij klachten, bezwaar en beroep’), wordt op deze onderdelen van de onafhankelijke cliëntondersteuning gewezen. Wanneer iemand niet tevreden is over de onafhankelijke cliëntondersteuning zoals die standaard (tijdens het zorgproces) wordt aangeboden, verplicht de wet gemeenten een andere onafhankelijke cliëntondersteuning ter beschikking te stellen.

Wij menen dat dit tweede onderdeel van het werk van de onafhankelijke cliëntondersteuner gezien kan worden als *vertrouwenswerk binnen het sociale domein*.

Onafhankelijke vertrouwenspersoon: Een onafhankelijke vertrouwenspersoon is een persoon naar wie een cliënt kan gaan voor kwesties die strikt vertrouwelijk zijn. De vertrouwenspersoon:

- helpt – als iemand vastloopt – bij het helder kunnen formuleren en het goed kunnen stellen van vragen: ‘waar loop ik tegen aan en hoe wil ik dat oplossen?’;
- betreft het netwerk van de burger bij het zoeken naar oplossingen voor zijn problemen met zorgaanbieders en /of de gemeente;
- ondersteunt bij het opstellen van een plan om te komen tot een juiste oplossing bij knelpunten en bemiddelt eventueel;
- organiseert lotgenotencontact, gespreksgroepen en trainingen in groepsverband, zowel voor cliënten als voor zorgverleners;
- ondersteunt vanuit cliëntperspectief, dat betekent dat het belang van cliënten voor ons voorop staat;
- maakt een signaleringsrapportage voor de gemeente(n) en voor zorgverleners waarin we een overzicht geven van de ervaren knelpunten en richting geven waarin structureel naar verbeteringen kan worden gezocht. Dit kan u kosten besparen ten aanzien van klachtenprocedures.

De vertrouwenspersoon staat naast of achter de cliënt en kan de cliënt indien gewenst praktisch ondersteunen bij het indienen van een klacht of bijstaan bij een klachtgesprek. De vertrouwenspersoon neemt geen formele klachten over de kwaliteit van zorg of ondersteuning in behandeling. De nieuwe Jeugdwet verplicht gemeenten een vertrouwenspersoon voor alle jongeren en hun relaties te organiseren. Dit wordt in 2015 en 2016 landelijk via de VNG geregeld. Zorgbelang zal de Vertrouwenspersoon Jeugd leveren in heel Gelderland als onderaannemer van het bureau AKJ, in opdracht van de VNG. Ook biedt Zorgbelang Gelderland de onafhankelijke vertrouwenspersoon sociaal domein aan gemeenten aan als onderdeel van de onafhankelijke cliëntondersteuning.